

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 69/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 19. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obce Gemerček konaných 10. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obce Gemerček (ďalej len „obec“) konaných 10. novembra 2018.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v rámci konania komunálnych volieb 10. novembra 2018 „členom volebnej komisie“ v obci a až 5. decembra 2018, teda „v deň zvolania obecného zastupiteľstva na obecnom úrade v Gemerčeku“ sa dozvedel

„o skutočnosti, ktorá nie je v súlade s výsledkami volieb“, s ktorými „bol ako riadny člen volebnej komisie oboznámený. Až do uvedeného dňa výsledky boli držané v tajnosti.“.

3. Sťažovateľ je presvedčený, že za poslankyňu obecného zastupiteľstva bola podľa jeho vedomostí okrem iných zvolená [REDAKOVANÉ], ktorá síce spolu s ďalšou kandidátkou na poslankyňu obecného zastupiteľstva [REDAKOVANÉ] získala rovnaký počet 21 platných hlasov voličov, avšak v zápisnici o výsledku volieb je [REDAKOVANÉ] uvedená medzi nezvolenými kandidátmi.

4. Podľa sťažovateľa „V rámci nasledovného žrebovania bola vraj podľa vyjadrenia starostu vybratá náhradníčka p. [REDAKOVANÉ], o čom“ sťažovateľ „ako člen volebnej komisie vôbec nevedel a nebol informovaný, ako aj ďalšia členka volebnej komisie [REDAKOVANÉ]“.

5. Až na schôdzi obecného zastupiteľstva 5. decembra 2018 sa sťažovateľ oboznámil s fotokópiou „zápisnice o losovaní“, ktorá bola spísaná bez jeho vedomia a prítomnosti. Túto zápisnicu podpísali „iba traja členovia volebnej komisie a to [REDAKOVANÉ] ako [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (starostom vybratí členovia, pričom [REDAKOVANÉ] sa v dopoludňajších hodinách nezdržoval vo volebnej miestnosti)“.

6. Uvedenej zápisnici sťažovateľ vytýka, že „je písaná rukou... neobsahuje ani predpísané náležitosti...“

Hlavným nedostatkom nasvedčujúcim manipulácii výsledkov - žrebovania je, kto vôbec žreboval a prečo nie je uvedené odôvodnenie neprítomnosti ostatných členov volebnej komisie (... sťažovateľa a p. [REDAKOVANÉ]).“.

7. Okrem uvedeného sťažovateľ poukazuje aj na ďalšie, podľa jeho názoru «relevantné fakty, ktoré nasvedčujú tomu, že voľby v obci Gemerček boli zmanipulované a niektorým voličom boli upreté práva voliť:

1) Budova, kde sa konali voľby nebola označená „VOLEBNÝ OKRSOK Č. 1“

2) Na žiadnej nástenke ani na úradnej tabuli nebol vzor hlasovacích lístkov zverejnený

3) Na zozname voličov bol uvedený aj bývalý zosnulý obyvateľ obce... Okrem toho boli tam aj bývalí obyvatelia obce, ktorý už minimálne 1 rok nemajú trvalý pobyt v obci

4) Na zozname voličov neboli niektorí obyvatelia obce vôbec uvedení, ako napr. kandidátka na starostu obce [REDACTED] a jej rodinní príbuzní, čo malo svoj cielený zámer, keďže išlo o jednu protikandidátku (boli dodatočne dopísaní ručne)

5) Výsledky volieb neboli zverejnené na verejne dostupnom mieste (úradná tabuľa, či vyhlásenie obecným rozhlasom, či na svojich obecných web stránkach), ani o nich starosta nikoho neinformoval. Oficiálne výsledky boli oznámené iba v deň oznámenia termínu zvolania zastupiteľstva 05. 12. 2018.».

8. Napokon sťažovateľ poukázal aj na nasledujúce okolnosti volieb:

„V deň komunálnych volieb... členovia komisie zistili, že nemajú zabezpečené príslušné tlačivá, čo sa riešilo ich dodatočným zaopatrením. V deň volieb súčasný starosta a zapisovateľka (jeho manželka) boli po celý deň v nadmernom stave opilosti a starosta sa veľmi často zdržiaval vo volebnej miestnosti. (Zapisovateľka volieb p. [REDACTED] je manželka starostu obce, predseda komisie p. [REDACTED] je dcéra starostovej sesternice).

Zapisovateľka v čase od 11:00 do 15:00 nebola vôbec prítomná v budove obecného úradu, kde sa konali voľby.

Súčasná zástupkyňa starostu obce [REDACTED] robila počas volebného dňa anti kampaň aj priamo vo volebnej miestnosti kandidátke na starostu [REDACTED]. Obyvatelia obce do dnešného dňa neboli oboznámení žiadnym spôsobom o výsledkoch volieb.“

9. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Voľby starostu a poslancov do Obecného zastupiteľstva konané 10. novembra 2018 vyhlasuje za neplatné.“

II.

10. Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Sťažovateľ namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce, ako aj poslancov obecného zastupiteľstva.

14. Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

15. Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

16. Podľa § 18 ods. 1 zákona o ústavnom súde Ústavný súd začne konanie, ak návrh podá

- a) najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) prezident Slovenskej republiky,
- c) vláda Slovenskej republiky,
- d) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou,
- e) generálny prokurátor Slovenskej republiky,...

17. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy nekandidoval ani na starostu obce, ani na poslanca obecného zastupiteľstva a keďže nie je ani navrhovateľom uvedeným v § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde, je evidentné, že nie je osobou aktívne legitimovanou podať sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde.

18. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že ustanovenia zákona o ústavnom súde upravujúce predbežné prerokovanie návrhu sa vzťahujú aj na volebné sťažnosti, ktoré musia obsahovať obligatórne náležitosti predpísané v § 20 a § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

20. Podľa § 20 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho právny zástupca. K návrhu na začatie konania sa musí

priložiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne ustanovených v tomto zákone.

21. Sťažnosť vo volebných veciach okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí podľa § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde obsahovať aj

a) vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode,

b) dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov,

c) údaje a dôkazy o tom, že je oprávneným navrhovateľom podľa § 59; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e),

d) návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 ods. 2.

22. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zistil, že táto v predloženom znení neobsahuje všetky obligatórne náležitosti ustanovené v § 20 a § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre volebné sťažnosti, keďže

a) nie je k nej priložené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde),

b) nie sú v nej uvedené ústavou predpokladané, resp. zákonom dané ustanovenia, ktoré boli v sťažovateľom prípade porušené; nie sú k nej priložené úplné listinné dôkazy – najmä pokiaľ ide o zápisnicu o výsledku a priebehu volieb, z ktorej boli predložené iba dve strany [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde],

c) nie sú v nej uvedené údaje ani dôkazy o tom, že je sťažovateľ oprávneným navrhovateľom [§ 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde].

23. Na základe uvedeného bolo treba sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a to aj v prípade, že by sťažovateľ bol osobou oprávnenou podať sťažnosť vo volebnej veci.

24. V ďalšom ústavný súd pripomína, že podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh podľa odseku 1 sa musí podať do desiatich dní po oznámení výsledku volieb.

25. Sťažovateľ síce tvrdí, že „*Výsledky volieb neboli zverejnené na verejne dostupnom mieste (úradná tabuľa, či vyhlásenie obecným rozhlasom, či na svojich obecných web stránkach), ani o nich starosta nikoho neinformoval*“, avšak z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky o kompletných (definitívnych) výsledkoch volieb do orgánov samosprávy obcí konaných 10. novembra 2018 dostupných na internetovej stránke <<http://volbysr.sk/sk/data02.html>> s poslednou aktualizáciou 16. novembra 2018 zjavne vyplýva, že najneskôr 16. novembra 2018 boli na tejto stránke výsledky volieb do orgánov samosprávy obce zverejnené.

26. Sťažnosť bola pritom podaná na poštovú prepravu 10. decembra 2018 a ústavnému súdu bola doručená 11. decembra 2018. Z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že sťažnosť bola podaná oneskorene, t. j. zjavne po uplynutí 10-dňovej lehoty, ktorú ustanovuje zákon o ústavnom súde na jej podanie.

27. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave 19. decembra 2018